

ՍԱՂՄՈՍ 29

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍՏՐՈՖ ԲԱԺԱՆՈՒՄՆԵՐ

NASB	NKJV	NRSV	TEV	NJB
ՏԻՐՈՋ ձայնը փոթորկի մեջ	Փառք Աստծուն Իր սրբության և վեհափառության մեջ	Օրհներգ ուղղված փոթորկի Աստծուն	ՏԻՐՈՋ ձայնը փոթորկի մեջ	Փոթորկի ՏԻՐՈՋն ուղղված օրհներգ
<u>MT նախաբան</u> Դավթի Սաղմոսը				
29:1-2	29:1-2	29:1-2	29:1-2	29:1-2
29:3-9	29:3-4 29:5-7 29:8-9	29:3-4 29:5-6 29:7-8 29:9	29:3-4 29:5-6 29:7-9	29:3-4 29:5-6 29:7-9բ 29:9գ-11
29:10-11	29:10-11	29:10-11	29:10-11	

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹՅԱՆ ԵՐՐՈՐԴ ՑԻՎԼ («Սուրբ Գիրքը ճիշտ կարդալու ուղեցույց») ԸՍՏ ՊԱՐԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳՐԻ ՀԵՂԻՆԱԿԻ ՆՊԱՏԱԿԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Սա սերտողության ուղեցույց մեկնությունն է, որը նշանակում է, որ դուք եք պատասխանատու Աստվածաշնչի ձեր մեկնության համար: Մեզնից յուրաքանչյուրը պետք է քայլի իր ունեցած լույսի ներքո: Մեկնաբանության մեջ հերթականությունը հետևյալ կերպ է՝ դուք, Աստվածաշունչը և Սուրբ Հոգին: Դուք չպետք է այն զիջեք որևէ մեկնաբանի:

Մեկ անգամ նստելով կարդացեք ամբողջ գլուխը: Գտեք թեմաները: Համեմատեք ձեր թեմաների բաժինները հինգ ժամանակակից թարգմանությունների հետ: Պարբերությունները ներշնչանքով չեն կատարված, սակայն դրանք կարևոր են բնագրի հեղինակի նպատակին հետևելու համար, որը հանդիսանում է մեկնաբանության սիրտը: Յուրաքանչյուր պարբերություն ունի միայն մեկ թեմա:

1. Առաջին պարբերություն
2. Երկրորդ պարբերություն
3. Երրորդ պարբերություն
4. Եվ այլն

ՀԱՄԱՏԵՔՍԱՅԻՆ ՀԱՄԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա. Սա բնական հայտնության մասին սաղմոս է (այսինքն՝ Աստված ստեղծագործության միջոցով հայտնում է Իրեն բոլորին):

1. Սաղմոս 19:1-6 (ստեղծագործության մեջ լուռ ձայնը՝ լռությունը)
2. Հռոմեացիների 1:19-23 (Աստծո գիտությունը բնությունից)
3. Հռոմեացիների 2:14-16 (ներքին բարոյական վկայությունը)

Բ. Սաղմոսի պատկերները ընդգրկում են՝

1. ՅԱՀՎԵԻ կողմից սկզբնական ստեղծագործության մեջ քառսին հաղթելը (այսինքն՝ ջուրը, տես՝ Սաղմ.29:3,10, «ջրհեղեղ» տերմինը [BDB 550] հանդիպում է միայն այստեղ և Ծննդոցում՝ 6-11 գլուխներում):
2. ՅԱՀՎԵԻ գորությունը փոթորկի մեջ (տես՝ Սաղմ.29:3-9, տես՝ Սաղմ.18:7,15)

Գ. ՅԱՀՎԵՆ՝ ոչ թե *Բահադր*, հաղթում է, վերահսկում և ուղարկում ջրերին: Շատ գիտնականներ նշում են, որ բազմաթիվ նմանություններ կան Ուգարտական առասպելաբանության և այլ ՀՄԱ-ի գրականության միջև: Տես՝ ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՀՄԱ-Ի ՍՏԵՂԾԱԳՈՐԾՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՋՐՀԵՂԵՂԻ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐԸ:

Դ. UBS *Ձեռնարկը* հաստատում է, որ այս սաղմոսը քիզված է (էջ՝ 275):

1. ՅԱՀՎԵԻ անվան քառակի կիրառություն Սաղմ.29:1-2 և 10-11-ում:
2. «գորություն» (BDB 738) Սաղմ.29:1 և 11-ում
3. Սաղմ.29:3 և 10-ում նշված ջրերը
4. ՅԱՀՎԵԻ վեահափառությունը՝ նշված Սաղմ.29:4 և 10-ում
5. ծառերը՝ նշված Սաղմ.29:5 և 9-ում
6. Սաղմ.29:6 և 8-ում աշխարհագրական տեղանքները

Իմ ինդիքն այս հարցում այն է, որ քիզված սովորաբար ամենակարևոր աստվածաբանական ձևակերպումը տեղակայում է հենց մեջտեղում, սակայն 7-րդ համարը այս ձևաչափին չի համընկնում:

Ե. Այս Սաղմոսը կարող է վերաբերել՝

1. աստվածհայտնության, քանի որ ՅԱՀՎԵՆ նկարագրվում է որպես կատաղի փոթորկի պատկերով եկող
2. սակայն շեշտադրությունը ռազմական հաղթանակն է (տես՝ Սաղմ.29:11)

ԲԱՌԵՐԻ ԵՎ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

NASB (ԹԱՐՄԵՑՎԱԾ) ՏԵՔՍՏ. ՍԱՂՄՈՍ 29:1-2

¹ՏԻՐՈՂԸ տվեք, ո՛վ հզորներ,

ՏԻՐՈՂԸ տվեք փառք ու գորություն:

²ՏԻՐՈՂԸ տվեք Իր անվանն արժանի փառքը,

Ու սրբության գեղեցկությամբ ՏԻՐՈՂԸ երկրպագեցեք:

29:1-2 «տվեք» Այս ԲԱՅԸ (BDB 396, KB 393, *Qal* ԱՆԿԱՏԱՐ) կրկնվում է երեք անգամ: Այն հիմնականում նշանակում է «Աստծուն փառք տալ» (տես՝ 2 Օր.32:3): Այս նույն օրինաչափությունը նաև առկա է Սաղմ.96:7-8-ում և 1 Մնաց.16:28-29-ում: Երեք անգամ կրկնությունը մատնացույց է անում գերադրական շեշտադրություն:

29:1

NASB

«հզորի որդիներ»

NKJV

«դուք հզորներ»

NRSV, TEV

«երկնային էակներ»

NJB, LXX

«Աստծո որդիներ»

JPSOA

«աստվածային էակներ»

REB

«դուք հրեշտակային գորություններ»

MT տալիս է «աստվածների որդիներ» (բառացի՝ «*Elim* –ի որդիներ», BDB 119 ԿԱԶՄՈՒԹՅՈՒՆԸ BDB 42): Այն նկատի ունի հրեշտակներին (տես՝ Ծննդոց 6:2 [*«էրհիխի»* որդիները]), Սաղմ

. 103:20-21) կամ երկնային հրեշտակային խորհուրդը (տես՝ Ելից 15:11, 4 Թագ. 22:19, Սաղմ. 82:1, 86:6-8):

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. «Աստծո որդիները» Ծննդոց 6-ում
SPECIAL TOPIC: “the sons of God” in Genesis 6

Ա. Մեծ հակասություն կա «Աստծո որդիներ» արտահայտության նշանակության շուրջ: Եղև են երեք հիմնական մեկնաբանություններ.

1. Արտահայտությունը վերաբերում է Սեթի աստվածավախ տոհմաձառին (տես՝ Ծննդոց 5, տե՛ս 4:14-ի գրառումը)
2. Արտահայտությունը վերաբերում է հրեշտակային էակների մի խմբի
3. Արտահայտությունը վերաբերում է թագավորների կամ հսկաների կամ Կայենի տոհմաձառին (տես՝ Ծննդոց 4)

Բ. Սեթի տոհմաձառին վերաբերելու ապացույցներ՝

1. Ծննդոց 4 և 5-ի անմիջական գրական համատեքստը ցույց է տալիս Կայենի ապստամբ տոհմաձառի և Սեթի ընտրյալ տոհմաձառի զարգացումները: Հետևաբար համատեքստային ապացույցը կարծես թե հավանություն է տալիս Սեթի աստվածավախ տոհմաձառին
2. Ռաբբիներն այս հատվածը հասկանալու հարցում տարաձայնություններ ունեն: Ոմանք պնդում են, որ այն վերաբերում է Սեթին (սակայն շատերը՝ հրեշտակներին):
3. «Աստծո որդիներ» հոգնակի արտահայտությունը, չնայած շատ հաճախ կիրառվում էր հրեշտակային էակների համար, երբեմն էլ վերաբերում էր մարդկանց՝
ա. 2 Օր. 14:1՝ «ՅԱՀՎԵ քո Աստծո որդիները»
բ. 2 Օր. 32:5՝ «Նրա որդիները»
գ. Ելից 22:8-9; 21:6 (հավանաբար Դևտացի դատավոր)
դ. Սաղմոս 73:15՝ «Զո որդիները»
ե. Ովսեա 1:10՝ «Կենդանի Աստծո որդիները»

Գ. Հրեշտակային էակներին վերաբերելու ապացույցներ՝

1. Սա համարվել է այս հատվածի ամենատարածված ավանդական ըմբռնումը: Ծննդոցի ավելի լայն համատեքստը կարող էր պաշտպանել այս տեսակետը որպես գերբնական չարի մեկ այլ օրինակի, որը փորձում է խեղաթյուրել մարդկության համար Աստծո կամքը (ռաբբիները ասում են՝ «նախանձից ելնելով»)
2. ՀԿ-ում հոգնակի արտահայտությունը («Աստծո որդիները») չափազանց շատ է կիրառվում հրեշտակների համար
ա. Հոբ 1:6
բ. Հոբ 2:1
գ. Հոբ 38:7
դ. Սաղմոս 29:1
ե. Սաղմոս 89:6,7
զ. Դանիել 89:6
3. Անկանոն 1 Ենովքի գիրքը (տես՝ 1 Ենովք 6:1-8:8; 12:4-6; 19:1-3; 21:1-10) և Հորեյանը (տես՝ Հոբ 5:1), որոնք շատ տարածված էին ՆԿ-յան հավատացյալների ժամանակաշրջանում, Մեռյալ Ծովի Գալարներից *Ծննդոցի Անվալերի Գրքերի* հետ միասին, մեկնաբանում է որպես ապստամբ հրեշտակներ
4. Վեցերորդ գլխի անմիջական համատեքստը ակնարկում է, որ «հզոր մարդիկ, որոնք հնուց ի վեր անվանի էին» ծնվեցին ստեղծագործության այս անկանոն խառնուրդից:
5. Սեպտուագինտան այս «Աստծո որդիներ» արտահայտությունը թարգմանում է որպես «Աստծո հրեշտակներ»

6. 1 Ենովքի գիրքը նույնիսկ պնդում է, որ Նոյի ջրհեղեղը եղավ, որպեսզի ոչնչացնի այս հրեշտակ-մարդ միությունը, որը թշնամություն էր ՅԱՀՎԵԻ և ստեղծագործության համար Նրա ունեցած ծրագրի հանդեպ (տես՝ 1 Ենովք 7:1; 15:1; 86:1)
7. Ուգարտական գրականության մեջ «Աստծո որդիներ» արտահայտությունը վերաբերում է պանթեոնի անդամներին (այսինքն՝ ավելի ստորադաս հոգևոր էակներին)

Դ. Կայենի տոհմաձառի թագավորներին կամ հսկաներին վերաբերող արտահայտության համար ապացույց

1. Գոյություն ունեն մի քանի հնագույն թարգմանություններ, որանք պաշտպանում են այս տեսակետը
  - ա. Օնկելոսի Թարգումը (մ. թ. երկրորդ դար) թարգմանում է «Աստծո որդիներ» արտահայտությունը որպես «ազնվականների որդիները»
  - բ. ՀԿ-ի հունարեն Միմաչուսի (մ. թ. երկրորդ դար) թարգմանությունը այս արտահայտությունը թարգմանում է որպես «թագավորների որդիները»
  - գ. «Էլոհիմ» տերմինը կիրառվում է իսրայելացի առաջնորդների համար (տես՝ Ելից 21:6; 22:8; Սաղմ. 82:1,6), NIV և NET Աստվածաշնչերում:
  - դ. Ծննդոց 6:4-ում *Nephilim*-ը /հսկաներ/ կապված է *Gibborim*-ի հետ, որը նշանակում է «քաջասիրտ, զորավոր, հարուստ կամ իշխանություն ունեցող հզոր մարդիկ»
  - ե. այս մեկնաբանությունը և դրա ապացույցը վերցված է Աստվածաշնչի խրթին խոսքերը գրքից, էջ՝ 106-108:

Ե. Երկու կիրառությունների պաշտպանության համար պատմական ապացույցներ

1. Արտահայտությունը վերաբերում է Սեթի սերնդակիցներին՝

ա. Ալեքսանդրիացի Կիրիլ	ե. Կավլին
բ. Թեոդոռեթ	զ. Կայլ
գ. Օգոստինոս	է. Գլիսոն Արչեր
դ. Ջերոմ	զ. Ուոթս
2. Արտահայտությունը վերաբերում է հրեշտակներին՝

ա. Սեպտուագինտայի գրողները	է. Տերտուղիանոս	իւ. Օլֆորդ
բ. Ֆիլո	ը. Օրիգենոս	ծ. Ուեյթերմեն
գ. Չոզեֆոս (<i>Հնություններ</i> 1:3:1)	թ. Լյութեր	կ. Ուենհեմ
դ. Չասթին Մարտիրոսը	ժ. Էուալդ	հ. NET Աստվածաշունչ
ե. Իրենեոս	ի. Դելից	
զ. Ալեքսանդրիացի Կլեմենտը	լ. Հենգստենբերգ	

Չ. Ինչպե՞ս են Ծննդոց 6:4-ի հսկաները կապված «Աստծո որդիների» հետ և Ծննդոց 6:1-2-ի «մարդկանց դուստրերի» հետ: Ուշադրություն դարձրեք հետևյալ տեսություններին.

1. Նրանք հրեշտակների և մարդկային կանանց միջև եղած միության արդյունքում ծնված հսկաներն են (տես՝ Թվոց 13:33):
2. Նրանք ընդհանրապես իրար հետ կապ չունեն: Նրանք պարզապես նշված են որպես Ծննդոց 6:1-2-ի օրերի դեպքերի ժամանակ և դրանցից հետո երկրի վրա գոյություն ունեցողներ:
3. Ռ. Կ. Հարրիսոնը *Հին Կտակարանի Ներածություն* /R. K. Harrison *Introduction to the Old Testament*/, էջ՝ 557-ում տալիս է հետևյալ գաղտնի մեջբերումը՝ «ամբողջովին կորցնելու անգնահատելի մարդաբանական նկարագրությունները *Homo sapiens*-ի և այս հատվածում նկարագրված նախքան Ադամը եղած տեսակների հետ

փոխհարաբերության մեջ, և որոնք էլ պարտավոր են այն գիտնականներին, որոնք զինված հետևում են իրենց»:

Սրանից կարող եմ ենթադրել, որ նա այս երկու խմբերին դիտարկում է որպես հումանոիդների երկու տարբեր խմբերի ներկայացուցիչների: Սրանից կարելի է ենթադրել, որ Ադամն ու Եվան հետագա հատուկ ստեղծագործություն են, բայց նաև *Homo erectus*-ի էվոլյուցիոն զարգացում:

Է. Ազնիվ կլինի իմ կողմից վերջում եզրափակել այս հակասական տեքստի վերաբերյալ իմ հասկացողությամբ: Առաջին հերթին, թույլ տվեք մեզ բոլորիս հիշեցնել, որ Ծննդոցի այս տեքստը շատ համառոտ և բազմանշանակ է: Մովսեսի առաջին լսարանը հնարավոր է ունեցել են հավելյալ պատմական աղբյուր կամ Մովսեսը օգտագործել է բանավոր կամ գրավոր ավանդույթ Նահապետական ժամանակաշրջանից, որն ինքն էլ լիովին չէր հասկանում: Այս հարցը ճակատագրական կարևորության աստվածաբանական թեմա չէ: Հաճախ մեզ հետաքրքրում են այնպիսի բաներ, որոնց մասին Սուրբ Գիրքը միայն ակնարկում է, սակայն դրանք բազմանշանակ են: Մեծ դժբախտություն կլիներ, եթե այս և նմանատիպ աստվածաշնչյան հատվածների տեղեկության հիման վրա կառուցվեր մանրակրկիտ աստվածաբանություն: Եթե մեզ անհրաժեշտ լիներ այս տեղեկությունը, ապա Աստված այն մեզ կհասցներ ավելի հստակ և մանրամասն կերպով: Ես անձնապես հավատում եմ, որ նրանք եղել են հրեշտակներ և մարդիկ, քանի որ .

1. Բովանդակությունը, չնայած որ միանշանակ չէ, սակայն «Աստծո որդիներ» արտահայտությունը ՀԿ-ում վերաբերում է հրեշտակներին
2. Մեպտուազինտան (Ալեքսանդրիական) «Աստծո որդիներ» արտահայտությունը թարգմանում է (Ք. Ա. առաջին դարի վերջ) որպես «Աստծո հրեշտակներ»:
3. 1 Ենովք անկանոն հայտնության գիրքը (հավանաբար գրված մոտ Ք. Ա. 200թ-ին) հատուկ նշում է, որ այն վերաբերում է հրեշտակներին (տես՝ 6-7 գլուխները):
4. 2 Պետրոս 2-ի և Հուդայի գրքում մեղանչած և իրենց բնակության հատուկ վայրը չպահած հրեշտակների միջև աստվածաբանական կապի պատճառով

Ես գիտեմ, որ ոմանց համար սա թվում է հակասելի Մատթեոս 22:30-ին, սակայն այս հատուկ հրեշտակները ո՛չ երկնքում էին գտնվում և ո՛չ էլ երկրի վրա, այլ մի հատուկ բանտում (*Տարտարոս*):

5. Կարծում եմ պատճառներից մեկը, որ Ծննդոց 1-11-ի շատ դեպքեր կարելի է գտնել այլ մշակույթների մեջ նույնպես (այսինքն՝ նմանատիպ պատմություններ արարչագործության, ջրհեղեղի, հրեշտակների, որոնք կանանց են առնում) այն է, որ այս շրջանում բոլոր մարդիկ միասին էին և ունեին որոշակի գիտելիքներ ՅԱՀՎԵԻ վերաբերյալ, բայց Բաբելոնի աշտարակաշինությունից հետո, երբ նրանք սփռվեցին, այս գիտությունը ապականվեց և վերածվեց բազմաստվածության մոդելի:

Այս բանի լավագույն օրինակներից է հունական առասպելները, որտեղ կես-մարդ, կես գերմարդ հսկաները, որոնք կոչվում էին Տիտաններ, բանտարկվում են *Տարտարոսում*, հենց այն նույն անունով կոչված վայրում, որի մասին Աստվածաշնչում միայն մեկ անգամ է նշված (տես՝ 2 Պետրոս 2), և այն հրեշտակների պահման համար է, որոնք չպահեցին իրենց հատուկ բնակատեղին: Ռաբբիական աստվածաբանության մեջ Դժողքում կա արդարների համար բաժին (դրախտ) և ամբարիշտների համար բաժին (*Տարտարոս*):

❖ «**փառք ու գորություն**» Սրանք տարածված տերմիններ են, որոնք ուղղված են ՅԱՀՎԵԻՆ:

1. փառք – BDB 458
2. գորություն - BDB 738

29:2 «երկրպագեցե՛ք» Սա բացման չորս ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆՆԵՐԻց չորրորդն է (բառացի՝ «խոնարհվե՛ք» BDB 1005, KB 295, *Hishpael* ՀՐԱՄԱՅԱԿԱՆ): Ահա թե ինչ են անում հավատարիմ հետևորդները, երբ գալիս են Նրա տանարը սրբության հանդերձանքով: Սա բովանդակում է ոչ միայն հագուստը, այլ նաև ուխտի հնազանդությունը: ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ԵՐԿՐՊԱԳՈՒԹՅՈՒՆ

❖ «Իր անվանը» Սա ՅԱՀՎԵԻՆ դիմելու դարձվածքային կերպ է:

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՅԱՀՎԵԻ ԱՆՈՒՆԸ

❖

NASB	«սուրբ հանդերձանքով»
NKJV	«սրբության գեղեցկությամբ»
NRSV, NJB	«սուրբ փառահեղությամբ»
JPSOA, NASB լուսանցք	«սրբության փառքով»
REB, NET	«սուրբ զարդարաքով»
LXX, Peshitta	«Նրա սուրբ սրահում»

Այս կասկածելի արտահայտությունը (BDB 214, ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԸ BDB 871) նաև հանդիպում է տաճարի երկրպագության երեք տարբեր համատեքստերում (տես՝ Սաղմ. 96:9, 110:3, 1 Մնաց. 16:29): TEV ծանոթագրությունը առաջարկում է երեք հավանական կերպեր այս արտահայտությունը թարգմանելու համար:

1. Երբ Նա (ՅԱՀՎԵՆ) հայտնվի (Ուզարտական արմատ, տես՝ TEV, այսինքն՝ ՅԱՀՎԵՆ ԻՆՔՐ. այդ դեպքում սա կնմանվեր Ելից 19-20-ի աստվածհայտնությամբ)
2. երկրպագության հանդերձներ (նման կերպով նկարագրվում են Ահարոնի հանդերձները Ելից 28:2-ում)
3. Նրա գեղեցիկ տաճարում (կարծես թե անդրադարձում է LXX տարբերակը)

NASB (ԹԱՐՄԵՑՎԱԾ) ՏԵՔՍՏ. ՍԱՂՄՈՍ 29:3-9

³ՏԻՐՈՋ ձայնը ջրերի վրա է.

Փառքերի Աստվածը որոտում է. ՏԵՐԸ շատ ջրերի վրա է:

⁴ՏԻՐՈՋ ձայնը հզոր է, ՏԻՐՈՋ ձայնը մեծ վեհափառությամբ է լեցուն:

⁵ՏԻՐՈՋ ձայնը կոտրում է մայրիները,

Այո՛, ՏԵՐԸ կոտրում է Լիբանանի մայրիները:

⁶Նաև ցատկեցնում է նրանց հորթերի պես, Լիբանանին ու Սարիոնին՝ Միեղջյուրների ձագերի պես:

⁷ՏԻՐՈՋ ձայնը ճեղքում է կրակի բոցերը:

⁸ՏԻՐՈՋ ձայնը ցնցում է անապատը.

ՏԵՐԸ ցնցում է Կադեսի անապատը:

⁹ՏԻՐՈՋ ձայնը եղնիկներին ծնունդ է տալիս ու անտառները մերկացնում.

Նրա տաճարում ամեն մարդ Նրա փառքն է հռչակում:

29:3-9 Այս պարբերության մեջ գերակշռում է «ՏԻՐՈՋ ձայնը» արտահայտությունը: Կարծես թե սա դիտարկելու երկու կերպ կա՝

1. ՅԱՀՎԵՆ Արարիչ, տես՝ Սաղմ. 29:3,10 (տես՝ Ծննդոց 1, Սաղմոս 93)
2. ՅԱՀՎԵՆ փոթորկի իրական Աստվածը և անձրև ուղարկողը (տես՝ Սաղմ. 29:3-9, այսինքն՝ *Psalms* հայտարարություններին հակառակ)
Նկատել՝, թե ինչպես է նկարագրվում ՅԱՀՎԵԻ ձայնը (Սաղմ. 29:4-9)
1. հզոր (BDB 470)
2. վեհափառ (նույն արմատը Սաղմ. 29:2բ-ում, BDB 214)
3. կոտրում է մայրիները (ԲԱՅ, BDB 990, KB 1402, կրկնվում է Սաղմ. 29:5-ում)
4. ցատկեցնում է Լիբանանին ու Սարիոնին (այսինքն՝ Հերմոն լեռը, տես՝ 2 Օր. 3:9)
5. կրակի բոցերը՝ կայծակը (տես՝ Սաղմ. 18:12, 14) ճեղքում է ծառերը
6. ցնցում է անապատը (ԲԱՅ, BDB 296, KB 297, կրկնվում է Սաղմ. 29:8)
7. եղնիկներին ծնունդ է տալիս

8. անտառները մերկացնում է (BDB 362 I)

Կարևոր է հիշել, որ արտաբերված խոսքը շատ կարևոր և տարածված աստվածաբանական հասկացություն էր հին եբրայեցիների համար:

1. արտաբերված խոսքով ստեղծագործությունը – Ծննդոց 1
2. Աստծո խոսած խոսքի գորությունը – Եսայի 14:24, 25:1, 45:23, 46:10, 55:11, 59:21, Մատթ .24:35
3. Մեսիան կոչվում է «Խոսք» /Բան/ - Հովհ. 1:1-5, 14, Հայտն. 19:13
4. Վերադարձող Մեսիայի նկարագրությունը՝ լեզվի փոխարեն երսայրի սրով – Հայտն. 1:16, 2:12

29:6 «Լիբանան... Սարիոն» Սրանք Քանանի Ավետյաց Երկրի հյուսիսում գտնվող աշխարհագրական տեղանքներ են: «Սարիոն» տերմինը Հերմոն լեռան համար հազվադեպ է (տես՝ 2 Օր. 3:9): Այս և ակնհայտ համատեքստի կամ «փոթորկի» նկարագրության պատճառով շատ արդի գիտնականներ այս Սաղմոսը դիտարկել են որպես *Բահադին* (քանանացիների փոթորկի աստծո) ուղղված օրիգինալ օրհներգի վերամշակում: *Ռաս Շամրայի* տեքստերը բացահայտում են ՀԿ-ի քողարկված նկարագրություններից մեծ մասը քանանացիների առասպելաբանության լույսի ներքո: Եբրայեցի հեղինակները հաճախ են վերցնում հեթանոս աստվածությունների նկարագրություններ և փոխում դրանք ՅԱՀՎԵԻն ուղղված նկարագրությունների և տիտղոսների: Նրանք գիտեին, որ ՆԱ էր միակ և ճշմարիտ Աստվածը:

Հնագույն տիեզերաբանության համառոտ լավ քննարկման համար տես IVP *Սուրբգրային նկարագրությունների բառարան*, էջ՝ 169-174:

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՄԻԱՍՏՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

29:9ա Այս նույն ԲԱՅԸ (BDB 296, KB 297) թարգմանվել է «ցնցել» Սաղմոս 29:8-ում (երկու անգամ) այժմ կիրառվում է որպես ծնունդ տալ (տես՝ Հոր 39:1) և Եսայի 51:2-ում Սառայի ծնելու համար:

Եթե մեկը փորձում է պահպանել Սաղմ. 29:9բ-ի և 29:5բ-ի միջև համագոր զուգահեռականություն, ապա նա պետք է փոխի «եղնիկները» (MT, UBS Տեքստային Նախագիծը տալիս է “B” գնահատականը) «կաղնիների» (տես՝ TEV, NJB, միևնույն բաղաձայները, պարզապես ձայնավորների փոփոխությամբ): Սա արվում է փորձելու շարունակել հավանական քյաստիկ ձևաչափը:

NET Աստվածաշունչը (էջ՝ 885 #21) առաջարկում է «անտառներ» բառի շտկումը որպես «էգ քարայծեր», որպեսզի պահպանվի համագոր զուգահեռականությունը Սաղմ. 29:9ա-ի և 6-ի միջև: JPSOA որպես տարբերակ տալիս է ծանոթագրության մեջ՝ «մաքիներին ժամանակից շուտ ծնունդ է տալիս» (BDB 362 II):

29:9գ Այս ամբողջ գործողությանը ամփոփումն (այսինքն՝ հզոր որոտների ֆիզիկական հետևանքների) այն է, որ Նրա Տաճարում ամեն բան ասում է «Փահր»: Տես ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ՓԱՌ-Բ (ՀԿ):

ՅԱՀՎԵԻ՝ արարիչը, ապահովում է գյուղատնտեսական առատություն անձրևով իր ժամանակին: Արարիչը նաև Պահապանն է: (Տես հետաքրքիր հոդված «Մատակարարում» թմայով IVP *Սուրբգրային նկարագրության բառարան*, էջ՝ 681-683):

NJB Սաղմ. 29:9գ-ն դարձնում է Սաղմ. 29:10-11-ի մեկնարկը:

NASB (ԹԱՐՄԵՑՎԱԾ) ՏԵՔՍՏ. ՍԱՂՄՈՍ 29:10-11

¹⁰ՏԵՐԸ ջրհեղեղի վրա է նստում .

ՏԵՐԸ հավիտյան թագավորելու է:

¹¹ՏԵՐՆ Իր ժողովրդին գորություն է տալու,

ՏԵՐՆ Իր ժողովրդին խաղաղությամբ է օրհնելու:

29:10 «Թագավոր» բառը 1-ին տողում չէ, այլ 2-րդում: Ջրհեղեղը վերաբերում է (1) Ծննդոց 6-9 (տես՝ Ծննդ. 6:17) կամ (2) սկզբնական ստեղծագործությանը (տես՝ Ծննդ. 1:2):

ՅԱՀՎԵԻ որպես Թագավոր գաղափարը վերադառնում է 1 Թագ. 8:7-ին: Այն սահմանվում է որպես աստվածաբանական պնդում Սաղմոս 10:16-ում և այստեղ: Նկարագրությունը ՅԱՀՎԵԻ մասին է գահի վրա նստած (տես՝ Սաղմ. 2:4, 113:5 և Եսայի 6 գլխի նկարագրությունը) կամ գավազանը ձեռքին:

ՀԱՏՈՒԿ ԹԵՄԱ. ԱՍՏԾՈ ԹԱԳԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

❖ **«նստում է . . . թագավորելու է»** «Նստած» ԲԱՅԸ կամ «թագավորելու է (BDB 442, KB 444) հավիտյան» պարբերաբար կրկնվող թեմա է (տես՝ Ելից 15:18, Սաղմ. 9:7, 10:16, 29:10, 66:7, 145:13, 146:10, Երեմ. 10:10, Ողբ 5:19):

❖ **«ջրհեղեղի վրա»** ՆԱԽԴԻՐԸ ակնարկում է՝

1. գորություն և իշխանություն քառսի միջի ջրերի վրա (LXX)

2. ՅԱՀՎԵՆ երկնքում բարձր է վերը գտնվող ջրերից էլ (այսինքն՝ անձրևներից), բարձր է ամպերից (տես՝ Ծննդ. 1:6-7, Սաղմ. 148:4):

«Ջրհեղեղ» տերմինը (BDB 550) գտնվում է միայն Ծննդոցում և այստեղ՝ Սաղմոս 29:10-ում:

29:11 Քանի որ ՅԱՀՎԵՆ Թագավոր է, Նրա ժողովուրդը ապահով են: Նրա խոստումները հաստատ են: Ապագայի համար Նրա նպատակները ապահովագրված են:

Անգամ «փոթորկի» մեջ, երբ բնության գորությունը թվում է թե կատաղի են, ՅԱՀՎԵԻ ժողովուրդը խաղաղության մեջ են (տես՝ Մատթ. 8:23-27, 14:22-33): Հիսուսը նույնպես ցույց է տալիս այս աստվածային գորությունը քամու և ալիքների վրա: